

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft bijkomende flexibiliteit in de personeelsinzet in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf

- Definitieve goedkeuring

Voorliggend besluit voorziet in een verlenging van de maatregelen inzake bijkomende flexibiliteit in de financiering van personeelsinzet in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Met deze maatregelen beogen we de woonzorgcentra, desgevallend met bijhorend centrum voor kortverblijf, meer mogelijkheden te bieden om, in het licht van de personeelskrapte in de zorg, medewerkers in te schakelen.

Het besluit voorziet ook in enkele bijkomende maatregelen zoals het financieren van zijinstromers die een opleiding tot zorgkundige starten, zorgkundigen in dienst bij een andere zorgvoorziening en een BelRAI-coördinator.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – Woonzorg – Residentiële ouderenzorg

Beleidsdoelstelling:

- Financiering woonzorgcentra en centra voor kortverblijf
- We maken werk van het optrekken van de flexibiliteit in de personeelsnormering

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de inspecteur van Financiën werd verkregen op 21 juni 2023.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/295 van 23 juni 2023.

Het voorontwerp van besluit werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd op 7 juli 2023 (VR20230707.DOC0872-1).

De Raad van State heeft advies 74.093/1/V gegeven op 9 augustus 2023.

Bespreking van het advies van de Raad van State.

De opmerkingen uit het advies van de Raad van State met betrekking tot de rechtsgronden werden verwerkt in het ontwerp van besluit.

Aan de opmerking van de Raad van State, vermeld in randnummer 5, werd voldaan. De voorwaarden over het verworven diploma, getuigschrift, certificaat of bewijs van beroepskwalificatie bepaalden dat dit moet verleend zijn door een door de Vlaamse overheid erkende onderwijsinstelling of opleidingsinstelling. De verwijzing naar “de Vlaamse overheid” werd opgeheven zodat ook titels verkregen in een andere lidstaat van de EER in aanmerking kunnen komen. Dit zal ook verder worden geregeld in het ministerieel besluit dat de opleidingsvoorwaarden bepaalt.

Wat de opmerking van de Raad van State, vermeld in randnummer 6.1, betreft, werd de nodige aanpassing uitgevoerd.

Wat de opmerking van de Raad van State over de delegatie naar de minister, vermeld in randnummer 6.2, betreft, werd de delegatie van opleidingsvoorwaarden naar de minister verwijderd.

Wat de opmerking van de Raad van State over de terugwerkende kracht betreft, vermeld in randnummer 7, wordt geantwoord dat alle ontworpen bepalingen ten gunste van de voorziening zijn. Met de bepalingen worden enerzijds nieuwe personeelscategorieën in aanmerking genomen voor financiering. De voorziening kan deze in aanmerking brengen maar is hiertoe geenszins verplicht. Anderzijds zijn er ook verlengingen van bestaande maatregelen en een afwijkingsbepaling ten gunste van de voorziening die met terugwerkende kracht worden voorzien.

- Zijinstroomzorgkundigen: artikelen 1 t.e.m. 5, 2°, artikelen 8, 10, 12, 13, 15, 16, 1°, 17, handelen over de zijinstroomzorgkundigen. Deze bijkomende mogelijkheid in de personeelsinzet wordt retroactief mogelijk gemaakt m.i.v. 1/7/2022 en biedt de woonzorgcentra extra mogelijkheden inzake personeelsinzet. Het betreft dus een gunstige maatregel. Met artikel 7, 1°, van toepassing m.i.v. 1/7/2022 bepalen we ook dat de voorziening de personeelsgegevens voor de zijinstroomzorgkundigen kan meedelen in de daarvoor voorziene vragenlijst indien men voor de gunstige nieuwe financieringsmogelijkheid van zijinstroomzorgkundigen in aanmerking wil komen. Dit is geen vaste verplichting.
- Zorgkundige met uitleenovereenkomst: artikel 5, 3° zorgt eveneens voor een gunstige uitbreiding van het voor financiering in aanmerking komende personeel, nl. zorgkundig personeel via een uitleenovereenkomst kan m.i.v. 1/7/2022 in aanmerking komen. De bijkomende verplichting in artikel 6 m.b.t. het voorleggen van bepaalde verantwoordingsstukken op het eerste verzoek kan enkel van toepassing zijn als de voorziening ook gebruik wil maken van de gunstige uitbreiding voor financiering van zorgkundig personeel via een uitleenovereenkomst. Dit is geen vaste verplichting maar een mogelijkheid.
- BelRAI-coördinator: met artikel 7, 2°, van toepassing m.i.v. 1/7/2023 bepalen we ook dat de voorziening de personeelsgegevens voor de BelRAI-coördinator kan meedelen in de daarvoor voorziene vragenlijst indien men voor de gunstige nieuwe financieringsmogelijkheid van de BelRAI-coördinator in aanmerking wil komen. Dit is geen vaste verplichting maar een

- mogelijkheid. Met artikel 16, 3° t.e.m. 6° bepalen we de wijze waarop de financiering van deze gunstige maatregel berekend wordt onder de voorwaarden vermeld in artikel 16, 9°.
- Afwijkingsmogelijkheid logistiek medewerker in de zorg: datzelfde artikel 16, 9°, van toepassing m.i.v. 1/7/2023, bevat ook de afwijkingsmogelijkheid op de opleidingsvoorwaarden voor de logistiek medewerker in de zorg. Deze is ook ten gunste van de voorzieningen zodat ze voor de volledige referentieperiode 23/24 tewerkgesteld personeel waarvoor een afwijking wordt verkregen, in aanmerking kunnen brengen voor financiering.
 - Verlenging maatregelen flexibiliteit en schorsing sancties: met artikelen 9, 11, 14, 16, 2° verlengen we verder de maatregelen inzake flexibiliteit en schorsen van sancties die ten gunste van de voorzieningen zijn voorzien, tevens breiden we die uit met de zorgkundige via uitleenovereenkomst. De artikelen vinden ingang op 1/7/2022 en zijn in het voordeel van de voorzieningen die meer personeel in aanmerking kunnen brengen voor financiering.

2 INHOUD

C. ALGEMENE TOELICHTING

Situering

Met het besluit van 14 oktober 2022 werd voorzien in bijkomende flexibiliteit in de financiering van de personeelsinzet in woonzorgcentra, desgevallend met bijhorend centrum voor kortverblijf, middels een aantal wijzigingen in de berekening van de basistegemoetkoming voor zorg (BTZ) in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Met name werd het met het besluit van 14 oktober 2022 mogelijk gemaakt dat meer contracttypes voor zorgpersoneel in de periode van 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2023 kunnen worden ingezet en in aanmerking komen voor financiering in facturatiejaren 2023 en 2024.

Concreet is het in woonzorgcentra, desgevallend met bijhorend centrum voor kortverblijf, die te kampen hebben met een tekort aan zorgpersoneel en voor wie het onmogelijk is onmiddellijk loontrekkend of statutair personeel aan te werven mogelijk om een financiering te krijgen voor de tijdelijke inzet van zelfstandig verpleegkundig personeel of verpleegkundig personeel verbonden aan een andere zorgvoorziening alsook de tijdelijke inzet van zorgkundigen via een interimonderneming of zelfstandig zorgkundigen.

Daarnaast maakte het besluit van 14 oktober 2022 het ook mogelijk om logistiek medewerkers in de zorg structureel in te schakelen door hen te financieren als bovennormpersoneel.

Tot slot voorzag voormeld besluit in een verlenging van de tijdelijke bevrozing van enkele sanctie bepalingen.

Voorliggend besluit

De actuele arbeidsmarktsituatie is het afgelopen jaar nog niet in die mate verbeterd dat de problematiek inzake het vinden van zorgpersoneel is opgelost, integendeel. Het is voor woonzorgcentra, desgevallend met bijhorend centrum voor kortverblijf, nog steeds zeer moeilijk om geschikt zorgpersoneel te vinden.

Bovendien werden met ingang van 1 juli 2021 de gefinancierde personeelsnormen opgetrokken in het kader van het VIA6-akkoord¹. Naast een potentieel hogere financiering betekent dat ook dat er sinds die datum hogere personeelsnormen van toepassing zijn. Dit betekent voor de financiering van woonzorgcentra dat het vroegere bovennormpersoneel (deel A2) in veel gevallen doorschuift naar het basisnormpersoneel (deel A1) om daar de hogere VIA6-normen in te vullen. De financiering voor het bovennormpersoneel (deel A2) wordt daardoor niet (volledig) ingevuld en dus ook niet optimaal benut. Om het bovennormpersoneel verder in te vullen moeten er in essentie dan ook meer zorgpersoneel, reactiveringspersoneel of logistiek medewerkers in de zorg² tewerk worden gesteld.

Ten gevolge van de hogervermelde personeelskrapte op de arbeidsmarkt blijkt echter uit de meest recente cijfers (BTZ2023) dat het bovennormpersoneel nog steeds onvoldoende wordt ingevuld.

Uit de analyse van de basistegemoetkoming voor zorg 2023 blijkt dat de gewogen gemiddelde basistegemoetkoming voor zorg³ met 1,98€ is gezakt ten opzichte van de basistegemoetkoming voor zorg 2022. Van 86,04 euro voor BTZ 2022 naar 84,06 euro voor BTZ 2023. Meer toelichting rond de invulling van het deel A2 wordt gegeven in punt 3 bestuurlijke impact.

Voorliggend ontwerp besluit geeft daarom een aantal mogelijkheden aan woonzorgcentra om meer flexibel personeel in te zetten en te financieren binnen de BTZ.

Verlenging tijdelijke inzet van bepaalde verpleegkundigen en zorgkundigen

Met voorliggend besluit verlengen we de maatregel die met het besluit van 14 oktober 2022 werd voorzien met twee jaar tot en met facturatiejaar 2026 wat een concrete inzet betekent van dit personeel in de referentieperioden 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2025.

In woonzorgcentra, desgevallend met bijhorend centra voor kortverblijf, die te kampen hebben met een tekort aan zorgpersoneel en voor wie het onmogelijk is onmiddellijk loontrekkend of statutair personeel aan te werven, kan op die manier de tijdelijke inzet van zelfstandig verpleegkundig personeel, verpleegkundig personeel in dienst bij een andere zorgvoorziening, zelfstandig zorgkundig personeel en zorgkundigen via een interimonderneming ook van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2025 in aanmerking komen voor financiering via de BTZ. Er dient benadrukt te worden dat deze personeelsinzet een tijdelijke en geen structurele oplossing is. Er wordt van de voorziening verwacht dat ze de zoektocht naar eigen loontrekkend en statutair personeel verderzet.

We breiden deze maatregelen nog enigszins beperkt uit door ook de inzet van zorgkundigen in dienst bij een andere zorgvoorziening in aanmerking te nemen, retroactief met ingang van 1 juli 2022 met het oog op de berekening van de BTZ voor dezelfde periode als de hogervermelde maatregelen, nl. tot en met 30 juni 2025 (BTZ facturatiejaren 2024 tot en met 2026). Uit het werkveld vernemen we immers dat deze profielen effectief worden ingezet in de woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Verlenging meer proportionele sanctie bij een tekort op de norm (deel A1)

Met het besluit van 14 oktober 2022 werd ook voorzien in een maatregel om een meer proportionele sanctie bij een tekort op de norm (deel A1) in te voeren.

¹ Opheffing onderscheid woongelegenheden zonder (ROB) en met bijkomende erkenning (RVT)

² Met het besluit van 14 oktober 2022 werden voor financiering van het bovennormpersoneel ook de logistiek medewerkers in de zorg in aanmerking genomen naast het zorgpersoneel en reactiveringspersoneel.

³ Vergeleken o.b.v. dezelfde index voor de jaren 2022 en 2023

Indien een woonzorgcentrum op basis van de gemiddelde tewerkstelling over de 4 kwartalen in de referentieperiode, na toepassing van de flexibiliteitsregels, toch een tekort heeft op de norm dan wordt het woonzorgcentrum tijdens het volgende facturatiejaar normaliter gesanctioneerd.

Cumulatief geldt⁴:

- (1) Pro rata vermindering van het deel A1 op het niveau dat het tekort zich afspeelt;
- (2) Wegvallen financiering van verpleegkundigen A1 op niveau verpleegkundigen A1;
- (3) Wegvallen van het volledige deel A2.

In het kader van de eerste 3 coronagolven werd deze sanctie uitgeschakeld in de berekening van de BTZ voor de facturatiejaren 2021 en 2022. Met het besluit van 14 oktober 2022 werd deze maatregel verlengd voor facturatiejaar 2023 (referentieperiode 1/7/21 -30/6/22).

Na evaluatie van deze sanctiemaatregel op vlak van proportionaliteit en geleidelijkheid wordt het nodig geacht met het oog op het facturatiejaar 2024 (referentieperiode 1/7/2022-30/6/2023) deze maatregel nog éénmalig in zijn geheel te verlengen.

Structureel instroomkanaal: zijinstroomzorgkundige

Om aan de personeelstekorten in de zorg het hoofd te bieden, moet met verschillende initiatieven het verschil worden gemaakt. Het structureel instroomkanaal is een dergelijk initiatief dat in het kader van het “intersectoraal kaderakkoord structureel instroomkanaal voor de zorg- en welzijnssectoren” met de sociale partners in het vooruitzicht werd gesteld.

Op 1 april 2023 is de maatregel “structureel instroomkanaal” na ondertekening van cao en protocol in respectievelijk de private en openbare sector van start gegaan. Het instroomkanaal heeft tot doel om medewerkers naar knelpuntberoepen aan te trekken door hen een arbeidsovereenkomst en kwalificerend opleidingstraject aan te bieden. Voor woonzorgcentra, desgevallend met bijhorend centrum voor kortverblijf, gaat het daarbij over de knelpuntberoepen logistiek medewerker in de zorg en zorgkundige. De werknemers aangeworven in het kader van het structureel instroomkanaal komen in aanmerking voor de financiering van de basistegemoetkoming voor zorg.

Voor de logistiek medewerkers in de zorg werd al een financiering via het deel A2 (bovennormpersoneel) voorzien met het besluit van 14 oktober 2022. We wijzigen niets aan deze financieringsprincipes. We voegen wel de mogelijkheid toe voor de leidend ambtenaar van het agentschap Vlaamse sociale bescherming om afwijkingen toe te staan op de opleidingen die in aanmerking komen als logistiek medewerker in de zorg binnen het domein of studiegebied personenzorg, gezondheidszorg of welzijn bij een erkende onderwijsinstelling of opleidingsinstelling. Deze afwijkingmogelijkheid wordt voorzien vanaf 1 juli 2023 en is noodzakelijk omwille van de grote diversiteit en veranderlijkheid in opleidingsinitiatieven. Wanneer een voorziening een geschikte kandidaat wenst aan te trekken en die persoon op dat moment ook gestart is in een opleiding die nog niet in het ministerieel besluit werd opgenomen, kan deze kandidaat niet in aanmerking komen. Dit is een ongewenste belemmering die we via het verlenen van een afwijking (in afwachting van aanpassing van het ministerieel besluit) oplossen.

We regelen in voorliggend besluit wel de financiering van de “zijinstroomzorgkundige” met ingang van facturatiejaar 2024 (o.b.v. de referentieperiode 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023). De medewerker die de job van zorgkundige ambieert en hiervoor een kwalificerend opleidingstraject volgt, komt in aanmerking voor de financiering in deel A1 en deel A2 van de basistegemoetkoming voor zorg in overeenstemming met de financiering van een volwaardig zorgkundige. Het betreft hier uiteraard louter de financiering van de zijinstromer aan het woonzorgcentrum als zorgkundige. De zijinstromer mag geenszins de zorghandelingen van de zorgkundige stellen.

⁴ Zie artikel 479, 482 en 487 van het Besluit van 30/11/2018 van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Omwille van IT- en financieringstechnische redenen wordt de zijinstroomzorgkundige in voorliggend besluit in alle berekeningselementen gelijkgesteld aan de zorgkundige (bv. compensatieregels, toets continuïteit, ...). Voor aanvang van een volgende referentieperiode kan hierrond een aanscherping gebeuren die de prestaties van de zijinstroomzorgkundigen van bepaalde berekeningselementen uitsluit. Dit kan in het kader van een evaluatie na ten laatste 2 referentieperiodes plaatsvinden. Belangrijk om op te merken is dat de inzet van een zijinstromer in het kader van de erkenningsvoorwaarden niet gelijkgesteld wordt aan een zorgkundige en men bijgevolg over voldoende gekwalificeerd zorgkundig personeel moet blijven beschikken.

Inzet BelRAI-coördinator

Met voorliggend besluit voorzien we de introductie van een BelRAI-coördinator binnen de financiering van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Per 100 bewoners kan er 0,5 VTE BelRAI-coördinator vanaf factuurjaar 2025 (referentieperiode 1 juli 2023 – 30 juni 2024) in aanmerking komen voor financiering via het deel A2, mits er uiteraard nog ruimte is in het deel A2 (bovennormpersoneel). Met deze maatregel nemen we al een eerste initiatief om het belang van een BelRAI-coördinator kracht bij te zetten.

Vanaf 1 juni 2023 zijn alle woonzorgcentra verplicht om het BelRAI LTCF instrument uit te rollen binnen de dagelijkse zorgverlening, dit gaat gepaard met een cultuurverandering. Door een BelRAI-coördinator vrij te stellen, kan deze de zorgverleners op de vloer begeleiden in de vertaling van de BelRAI- resultaten in de rechtstreekse zorgverlening, de multidisciplinaire afstemming ook met CRA en huisarts, de verduidelijking van de gezondheidstoestand, enzovoort... Dit is een belangrijke zorgfunctie, die de basiszorg versterkt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Met artikel 1 worden in artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (verder "BVR VSB") aanpassingen aangebracht aan de definities. Hierbij wordt vooreerst aan de definitie van verpleegkundig coördinator de "zijinstroomzorgkundige" toegevoegd als lid van de zorgequipe van minstens twaalf VTE waarbinnen de verpleegkundig coördinator de coördinatie verzekert.

Ook wordt met dit artikel een nieuw punt 58/1^o toegevoegd dat de definitie van een "zijinstroomzorgkundige" bepaalt als "de medewerker die de job van zorgkundige ambieert en hiervoor een kwalificerend opleidingstraject volgt, zoals vermeld in het intersectoraal kaderakkoord van 1 juli 2022 over het structureel instroomkanaal voor de zorg en welzijnssectoren, en die bepaald zijn in collectieve arbeidsovereenkomsten of in de protocollen, vermeld in de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel, ter uitvoering van het voormelde akkoord.

Artikel 2

Met dit artikel wordt artikel 429 van het BVR VSB vooreerst aangepast in paragraaf 1. We voegen de "zijinstroomzorgkundigen" toe aan het artikel dat bepaalt dat woonzorgcentra en centra voor kortverblijf over hun eigen loontrekkende of statutaire verpleegkundigen, zorgkundigen en met deze uitbreiding ook zijinstroomzorgkundigen moet beschikken. De focus ligt hier op het element "eigen loontrekkend of statutair" personeel dat de basistewerkstellingsvorm definieert. Zijinstroomzorgkundigen kunnen dus niet als uitzendkracht of een andere tewerkstellingsvorm worden ingeschakeld.

Vervolgens voegt het artikel een paragraaf 3 toe aan artikel 429 waarin de voorwaarden worden bepaald voor de financiering van zijnstroomzorgkundigen.

Artikel 3

Met dit artikel wordt in de financieringsnormen van het personeel per kwalificatie, vermeld in artikel 430 van het BVR VSB, overall aan de kwalificatie zorgkundige ook de “zijnstroomzorgkundige” toegevoegd. Op deze wijze komen de zijnstroomzorgkundigen in aanmerking voor de financiering via de basistegemoetkoming voor zorg.

Artikel 4

Door aan artikel 431 toe te voegen dat de registratieplicht niet op de zijnstroomzorgkundige van toepassing is, willen we dit ondubbelzinnig verduidelijken. Een zijnstroomzorgkundige beschikt immers niet over het diploma van zorgkundige en mag bijgevolg dan ook niet zelfstandig zorgkundige handelingen stellen.

Artikel 5

Artikel 432 van het BVR VSB toetst in het kader van de financiering de continuïteit van de verzorging en bepaalt welk personeel er in welk geval minimaal moet aanwezig zijn. Met dit artikel voegen we de zijnstroomzorgkundigen toe aan de kwalificaties die in aanmerking komen om de continuïteit te borgen. Daarnaast voegen we aan de uitzonderingsbepalingen die tijdelijk in aanmerking komen de zorgkundige personeelsleden in dienst bij een andere zorgvoorziening op basis van een uitleningsovereenkomst toe voor de periode van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2025 (de factureringsperiode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2026). Met punt 4° wordt ook voorzien in een opheffingsbepaling om na afloop van de maatregelen inzake personele inzet deze uit de regelgeving te halen.

Artikel 6

Voorliggend artikel voegt in artikel 452, 2°/2 toe dat bepaalde documenten van zorgkundigen in dienst bij een andere zorgvoorziening, met dit besluit ingevoegd in artikel 475, §2, derde lid, 3°, op eerste verzoek door het agentschap moeten worden meegedeeld aan het agentschap.

Artikel 7

Artikel 453 van het BVR VSB bepaalt de gegevens die een voorziening met het oog op de financiering via de basistegemoetkoming voor zorg voor elk kwartaal in een referentieperiode moet meedelen. Met dit artikel voegen we vooreerst toe dat ook voor zijnstroomzorgkundigen de gegevens vermeld in paragraaf 1, 2°, moeten worden meegedeeld. Vervolgens voegen we aan paragraaf 1, 2°/2 de BelRAI-coördinatoren toe zodat ook voor deze medewerkers de noodzakelijke gegevens moeten worden meegedeeld. Tot slot zetten we ook de verwijzing naar een verder aan te passen artikel correct.

Artikel 8

Dit artikel voegt aan artikel 474 van hetzelfde BVR de zijnstroomzorgkundigen toe aan punt 2° dat stelt dat de financiering van het genormeerde personeel bestemd is voor de loonkosten die voor elke personeelskwalificatie samengesteld zijn uit, in dit punt 2°, de onregelmatige prestaties en de ongemakkelijke prestaties met inbegrip – na aanpassing - van de zijnstroomzorgkundigen.

Artikel 9

Artikel 475, paragraaf 3, bepaalt sinds het besluit van 14 oktober 2022 dat woonzorgcentra, desgevallend met bijbehorend centrum voor kortverblijf, die te kampen hebben met een tekort aan verpleegkundig en verzorgend personeel en die onmogelijk onmiddellijk loontrekkend of statutair verpleegkundig personeel kunnen aanwerven, tijdelijk een beroep kunnen doen op zelfstandig verpleegkundigen, verpleegkundigen in loondienst bij een andere zorgvoorziening, zorgkundige uitzendkrachten en zelfstandig zorgkundigen. Deze maatregel werd met het besluit van 14 oktober 2022 voorzien voor facturatiejaren 2023 en 2024 wat overeenstemt met de effectieve referentieperiodes van 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2023.

Met voorliggend besluit worden deze maatregelen verlengd voor de facturatieperiode 2025 en 2026 (tot en met de effectieve referentieperiode 30 juni 2025).

Met dit artikel voegen we aan deze maatregelen, met ingang van facturatiejaar 2024 (referentieperiode 1 juli 2022) tot en met facturatiejaar 2026 (t.e.m. referentieperiode 30 juni 2025) ook zorgkundigen in loondienst bij een andere zorgvoorziening toe.

Artikel 10

Artikel 478 bepaalt de compensatieregels die op woonzorgcentra en centra voor kortverblijf van toepassing zijn. Bij tekorten in een bepaalde personeelscategorie kunnen die – mits voldaan aan bepaalde voorwaarden – gecompenseerd worden door personeelsleden uit een andere personeelscategorie.

Voorliggend artikel voegt de zijinstroomzorgkundigen toe aan de personeelscategorie zorgkundigen. In het kader van de maatregel zijinstroomzorgkundigen worden de zijinstroomzorgkundigen immers gefinancierd als volwaardige zorgkundigen. Om berekeningstechnische en IT-technische redenen worden de zijinstromers dan ook in dit artikel toegevoegd aan de zorgkundigen.

Artikel 11

Voorliggend artikel verlengt de tijdelijke bepaling in artikel 479 van het BVR VSB die bepaalt dat er tijdelijk geen sanctie van toepassing is op deel A1 indien na toepassing van de compensatieregels er nog steeds een personeelstekort bestaat.

Voor de berekening van de basistegemoetkoming voor zorg voor facturatiejaar 2024 worden de gegevens van de voorziening in de referentieperiode 1 juli 2022 tot 30 juni 2023 in rekening gebracht. Het is mogelijk dat wegens de moeilijkheden om personeel aan te werven en de uitval van personeel er een tekort ontstaat op de personeelsnorm in het kader van de financiering en er als gevolg van dit tekort een sanctie wordt toegepast op de basistegemoetkoming voor zorg in de toekomst voor het facturatiejaar 2024. Het verlengen van deze maatregel voorkomt dit.

Artikel 12

Artikel 480 van het BVR VSB bepaalt de berekening van de anciënniteit en de loonkosten van het zorgpersoneel. Het zorgpersoneel is in artikel 1, 60° van het BVR VSB gedefinieerd als de verpleegkundigen, de zorgkundigen, de kinesitherapeuten, de ergotherapeuten, de logopedisten en het personeel voor reactivering. Voor de berekening van de anciënniteit (paragraaf 1) voegen we daar uitzonderlijk ook zijinstroomzorgkundigen toe. De loonkost van de zijinstroomzorgkundige stellen we in paragraaf 4 gelijk aan die van een zorgkundige.

Artikel 13

Met artikel 481 van het BVR VSB wordt een bijkomende financiering van de personeelsnorm voor bewoners O, A en Ad beschreven. Voor voorzieningen die na toepassing van alle compensatieregels nog een reserve aan reactiveringspersoneel hebben, wordt een bijkomende financiering van de personeelsnorm voor bewoners O en A berekend. Voor voorzieningen die na deze bijkomende financiering geen reserve aan reactiveringspersoneel meer hebben, maar nog wel een reserve aan zorgkundigen, wordt nog een bijkomende financiering van de personeelsnorm voor bewoners Ad berekend. Voor de toepassing van deze bepaling voegen we de zijinstroomzorgkundigen toe.

Artikel 14

Een woonzorgcentrum stelt meestal zowel A1 als A2- verpleegkundigen tewerk. Er kan echter maximaal tot 30% van de norm verpleegkundigen als A1-verpleegkundige of bachelor gefinancierd worden op voorwaarde dat er voor geen enkele kwalificatie een personeelstekort is. Dit artikel verlengt de afwijking in artikel 482 van het BVR opdat ook voor het facturatiejaar 2024 de voorwaarde wegvalt dat er voor geen enkele kwalificatie een personeelstekort mag zijn voor de financiering van verpleegkundigen als bachelor.

Artikel 15

Artikel 483, §1 van het BVR VSB stelt dat als men voldoet aan de voorwaarden zoals omschreven in art. 432, continuïteit van verzorging en de financieringsnorm omschreven in art. 430 kleiner is dan 5 vte, voor de bepaling van het te financieren bedrag uitgegaan wordt van deze 5 vte, behalve als het niet toepassen van deze regel voordeliger is voor de zorgvoorziening. §2 en 3 van hetzelfde artikel bepalen dat bij het niet halen van de continuïteitsvereiste de tussenkomst in de personeelsnomen wordt verminderd met 50%. Voor de bepalingen in kwestie worden de zijnstroomzorgkundigen toegevoegd.

Artikel 16

Punt 1° van voorliggend artikel voegt ook voor de bepaling van het recht op het deel A2 (bovennormpersoneel) de zijnstroomzorgkundige toe.

Met het besluit van 14 oktober 2022 werd voor artikel 487, §1 van het BVR VSB een afwijkingsbepaling voorzien. Om in aanmerking te komen voor het deel A2 mag er in normale tijden voor geen enkele kwalificatie een personeelstekort zijn. Omdat er heel wat uitval was van personeel omwille van afwezigheid tijdens de Covid-19-periode, werd er een afwijking hierop voorzien. Met dit artikel, punt 2° wordt de afwijkingsbepaling in artikel 487, paragraaf 1, verlengd voor het factuurjaar 2024 (referentieperiode van 1 juli 2022 t.e.m. 30 juni 2023) zodat er een afwijking geldt op de voorwaarde dat er voor geen enkele kwalificatie een personeelstekort mag zijn om in aanmerking te komen voor het deel A2.

Artikel 487, §2, bepaalt de berekening van het deel A2 (bovennormpersoneel). Met voorliggend artikel, punten 3° t.e.m. 7° en 9°, voegen we de BelRAI-coördinator toe als een profiel dat in aanmerking komt voor financiering via het deel A2 aan een loonkost van 63.080,60 euro (tegen spilindexcijfer 103,04, waarbij basis 2013 = 100). Tevens worden met dit artikel de voorwaarden bepaald waaraan de BelRAI coördinator moet voldoen. Met punt 8° wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de Raad van State m.b.t. het in aanmerking nemen van diploma's uitgereikt in lidstaten van de EER.

Artikel 17

Dit artikel voegt de zijnstroomzorgkundigen toe aan de berekening van het deel A3, nl. de tegemoetkoming bedoeld om de harmonisering van de barema's te dekken voor alle leden van het zorgpersoneel die beschikken over de kwalificatie van zorgkundige. Hier wordt de zijnstroomzorgkundige meegenomen met de zorgkundige.

Artikel 18

Dit artikel heft twee artikelen op in het BVR VSB waarvan de uitwerking is afgelopen.

Artikel 19

Dit artikel heft twee artikelen op in besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en – diensten waarvan de uitwerking is afgelopen.

Artikel 20

Voorliggend artikel heft artikel 3 van het besluit van 14 oktober 2022 op. Het betrof een opheffingsartikel dat in de toekomst – na afloop van de tijdelijke maatregelen – artikel 432 van het BVR VSB ontdoet van afgelopen bepalingen. De opheffingsbepaling in kwestie werd geïntegreerd in voorliggend besluit, artikel 5, 4°.

Artikel 21

De inwerkingtreding van bepaalde artikelen van datzelfde besluit van 14 oktober 2022 die beogen het BVR VSB na afloop van tijdelijke maatregelen te ontdoen van deze bepalingen, worden in overeenstemming gebracht met het uitstel dat in voorliggend wijzigingsbesluit is voorzien.

Artikel 22

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van dit besluit. Het besluit heeft uitwerking met ingang van 1 juli 2022. Het betreft de datum waarop de referentieperiode voor de berekening van de basistegemoetkoming voor zorg 2024 startte. Uitzonderingen hierop zijn bepaalde artikelen houdende de BelRAI-coördinator die in aanmerking komt voor financiering vanaf de basistegemoetkoming voor zorg 2025 (referentieperiode 1 juli 2023 – 30 juni 2024) en de hogervermelde opheffingsbepalingen voor bepalingen waarvan de uitwerking is afgelopen.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De inspecteur Financiën gaf op 21/6/'23 een gunstig advies. Wel herhaalt IF enkele inherente nadelen (3.2.1) waar we een antwoord op geven:

- IF geeft aan dat deze maatregelen het personeelstekort in andere WVG- voorzieningen kan verergeren. Algemeen staat de arbeidsmarkt in de zorg onder druk, toch kunnen we deze bekommernis van IF nuanceren, gezien er ook medewerkers zijn die de residentiële ouderenzorg verlaten om in een andere WVG- sector te werken. De concurrentie op de arbeidsmarkt speelt in verschillende richtingen. Daarenboven maken deze maatregelen juist mogelijk dat er beter tussen verschillende sectoren kan worden samengewerkt via detachering. Wat een win- win kan zijn zowel voor de betrokken werknemers als werkgevers.
- De BelRAI- coördinator is geen administratieve functie, maar een zorgfunctie. Dankzij de vrijstelling van een BelRAI- coördinator vermijden we dat de BelRAI- resultaten (bijvoorbeeld risico op ondervoeding of risico op pijn) te weinig vertaald worden in de zorgverlening. Dit is een belangrijke functie om tot een goede afstemming te komen tussen de betrokken zorgverleners en zo efficiënter te werken.
- Het aantal openstaande vacatures per woonzorgcentrum geeft aan hoe moeilijk het is om binnen de kortst mogelijke tijd eigen loontrekkend/statutair personeel aan te werven.
- Een aantal van de maatregelen die we voorstellen zijn inderdaad tijdelijk van aard, een aantal andere maatregelen zijn structureel (zoals de zijinstroom en de BelRAI- coördinator).

Naar analogie met het besluit van de Vlaamse Regering van 14 oktober 2022 is de verlenging van de maatregelen en beperkte uitbreiding bedoeld om tegemoet te komen aan de krapte op de arbeidsmarkt.

De argumentatie die ook in het kader van het besluit van 14 oktober 2022 werd aangedragen, blijft actueel. Als deze maatregelen niet worden toegepast, komen er woonzorgcentra en centra voor kortverblijf in de problemen: bepaalde voorzieningen vinden op de arbeidsmarkt niet het zorgpersoneel met de nodige kwalificaties en kunnen bijgevolg niet langer voldoen aan de personeelsnormen die gefinancierd worden via de basistegemoetkoming voor zorg. Dit zou dan leiden tot een sanctie omwille van 'tekort op de norm' en bijgevolg ook het wegvallen van het deel A2 voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf of nog: een lagere basistegemoetkoming voor zorg (BTZ).

De maatregelen hebben tot doel om te vermijden dat er minder personeel aanwezig is om de zorg te verlenen als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.

Het zijn dus preventieve maatregelen om te vermijden dat woonzorgcentra en centra voor kortverblijf in een negatieve spiraal terecht komen: geen personeel vinden – gesanctioneerd worden

– minder subsidies ontvangen want lagere basistegemoetkoming voor zorg - geen inkomsten verkrijgen om noodzakelijke aanwervingen te doen.

De noodzaak hieraan blijkt ook uit de analyse van de basistegemoetkoming voor zorg voor het facturatiejaar 2023. Daaruit blijkt dat de gemiddeld gewogen basistegemoetkoming voor zorg met 1,98€ gezakt is ten opzichte van de basistegemoetkoming voor zorg 2022, van 86,04 euro voor BTZ2022 naar 84,06 euro voor BTZ2023.

We merken daarbij op dat de gemiddelde invulling van het deel A2 voor alle beheersvormen is gezakt. Wanneer we kijken naar het aantal voorzieningen dat het deel A2 niet volledig invult, stellen we vast dat dit met 12,7% gestegen is ten opzichte van 2022.

	2022	2023
For profit	56%	66,9%
Openbaar	4.2%	10,9%
VZW	31,1%	47.1%
Totaal	29.8%	42.5%

Tabel: aantal voorzieningen (in %) dat het deel A2 niet volledig invult.

Vermits de maatregelen focussen op het verlengd inzetten van zorgpersoneel via bepaalde specifieke tewerkstellingsvormen binnen het reeds voorziene budget, dat al over de nodige begrenzingen beschikt in deel A1 (norm) en A2 (bovennorm⁵), is er geen budgettaire impact. Daarnaast wordt ook in aansluiting op de eerdere maatregel zijinstroom logistieke medewerker in de zorg, nu ook zijinstroom zorgkundige opgenomen en wordt de BelRAI- coördinator als financierbaar binnen het deel A2 aangeduid.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt, na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering, aan de diensten van het Belgisch Staatsblad bezorgd, met oog op integrale publicatie.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

⁵ Max. 15% van verschil loonkost aanwezig en loonkost gefinancierd personeel

1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft bijkomende flexibiliteit in de personeelsinzet in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin te gelasten het goedgekeurde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS